

89583

О. Сідоров

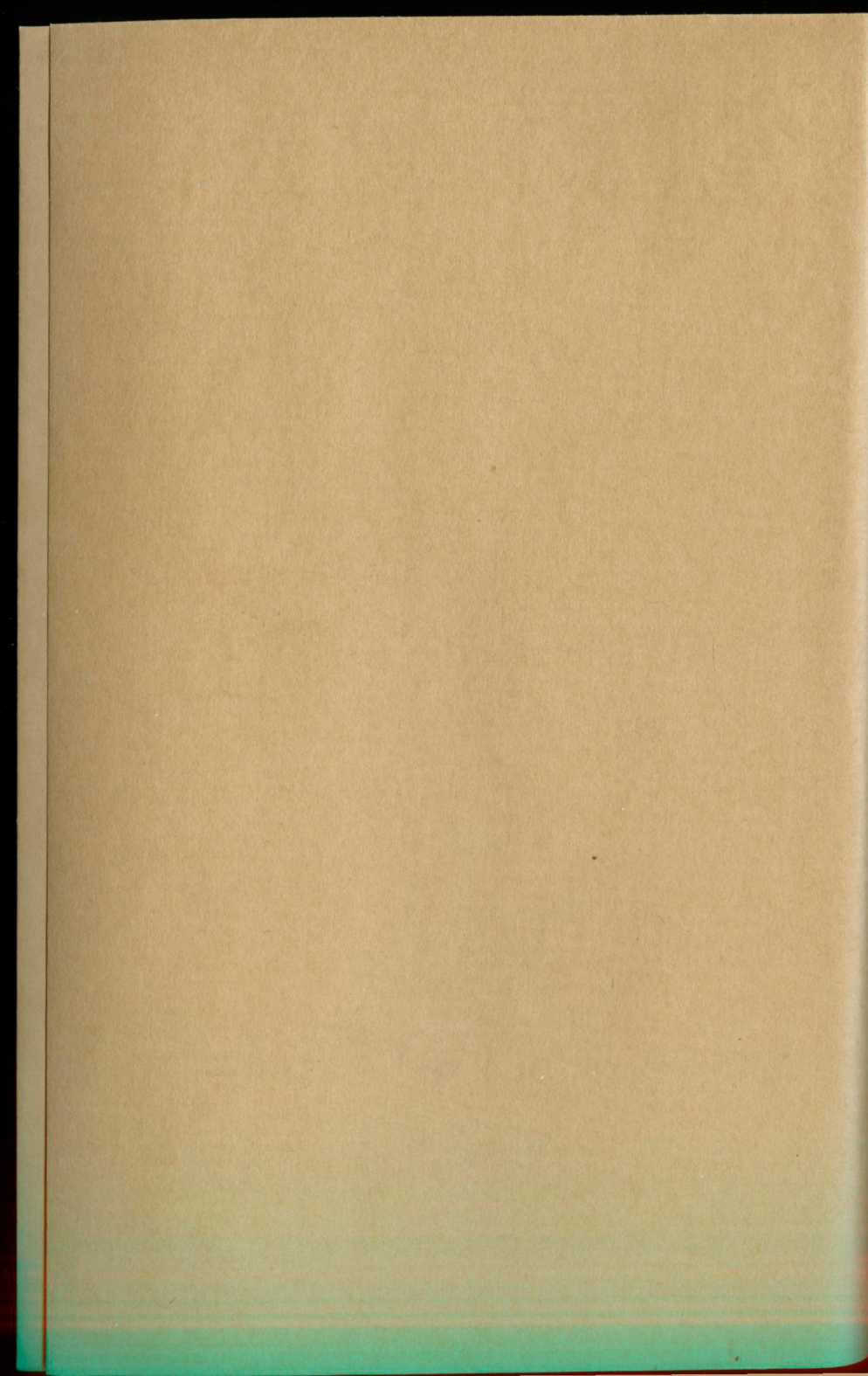
**Пролетарській
столиці УСРР
зразкове
міське господарство**

V.N. Karazin Kharkiv National University

00672083

0

89583
Л А Р К І В С Ь К А М І С Ь К А Р А Д А

О. СІДОРОВ

ПРОЛЕТАРСЬКІЙ
СТОЛИЦІ УСРР

ЗРАЗКОВЕ

МІСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

ДО ГРУДНЕВОЇ СЕСІЇ ВСЕУКРАЇН-
СЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКО-
НАВНОГО КОМІТЕТУ

КІЇВНО-ВИДАВНИЧИЙ СЕКТОР
Л А Р К І В С Ь К ОЇ М І С Ь К ОЇ Р А Д И

9 3 1

~~D89(2379k-7Xa)-13~~

D890(49kp-4Xcp):9

НЕ ВИДАЄТЬСЯ ДО ДОМА

ПРОРОБЛЕ

ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

О. СІДОРОВ

85

ПРОЛЕТАРСЬКІЙ СТОЛИЦІ УСРР— ЗРАЗКОВЕ МІСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

ДО ГРУДНЕВОЇ СЕСІЇ
ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО
ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ

ПРОВЕРЕНО
11111 1945

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА Х.Д.У.
Інв. М. 89583

Центральна наукова бібліотека
ХНУ імені В. Н. Каразіна
2013р.

11111 1945

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ СЕКТОР ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

08

1 9 3 1

4984

Відповідальний редактор П. И. ХІТРОВ
Технічний редактор Вол. ЄФІМОВ
Редактор мови Н. ДУКЕЛЬСЬКА
Підписано до друку 10 грудня 1931 року

Харків, друкарня „Ізв.-
друк.“ № 2951 — т. 1500
Міськліт № 9560—7-XII-31

пролетарській столиці УСРР—зразкове міське господарство

На наступній грудневій сесії ВУЦВК'у Харківська міська рада доповідатиме урядові радянської України, як вона, зніючи генеральну лінію лєнінської партії, під її керівництвом, керівництвом уряду, за широкою підтримкою й активною гро широким робітничим і трудящим мас, здійснює покладені ї завдання соціалістичного будівництва.

Харківська міська рада на цій сесії доповідатиме головне про к вона, на базі величезних успіхів у галузі індустріалізації і лістичної перебудови села, на базі великих досягнень у гакультурно-національного будівництва здійснює в життя вико я постанов червненого пленуму ЦК ВКП(б) про реконструкцію того господарства, про найскорішу ліквідацію відставання того господарства від загального розвитку.

Постанови червненого пленуму ЦК ВКП(б) виняткової ваги рають саме для Харкова, як для найбільшого промислового ру не лише України, а й Союзу, центру національно-кулього будівництва, до того ж пролетарського центру столиці ьської України.

Ці основні властивості і є та відправна база, на якій роз-ється і мусить розгортатись рішуча боротьба за якнайско-реконструкцію міського господарства, як основної передумови того промислового розвитку Харкова за пристосуванням ого комунального господарства та житлового будівництва до б соціалістичної промисловості та до всебічного поліпшення iallyно-побутових умов трудящих.

промисловість
аселення

За пореволюційний період і особливо за роки соціалістичної реконструкції народ-нього господарства промисловість Харкова розви-ь та розвивається велетенськими темпами так на базі ґрун-ї реконструкції існуючих заводів, як і розгорнутого будів-а нових індустріальних велетнів (Тракторний завод, Турбо-аторний завод, завод підвісних шляхів і т. інш.).

Продукція харківської цензової промисловості, що становила Року за її вартістю 72 млн. крб. (в цінах 1926-27 р.), 1926/-185,5 млн. карб., 1931 року за фактичним виконанням пляну становити 803 млн. крб., тобто, має збільшитись проти 1926/27 р. раза, а проти довійськового часу майже в 11 разів. Про-

дукція окремих велетнів харківської промисловости, як от: ХПЗ і інш., вже цього року досягає і навіть перевищує продукції всієї промисловости Харкова в передвоєнний час. Такі заводи: Тракторний і Турбогенераторний, 1932 року, кожний окремо пускатимуть річну продукцію, яка за обсягом також набагато перевищує вартість усієї продукції передвоєнного часу.

17 підприємств харківської промисловости вже закінчили свій п'ятирічний план, решта підприємств також успішно борються за здійснення промфінпланів до кінця цього року, що означає завершення промисловості в основному закінчення промисловості п'ятирічки за 3 роки.

Ценова промисловість Харкова вже цього року становить 12,9% до всієї ценової промисловости України, а в машинобудівництві її питома вага дорівнює 30%. Протягом найближчих років з введенням до експлуатації на повну проектну міцність соціалістичних велетнів, питома вага харківської промисловости України і Союзу зросте ще більше, що обумовлено тим, що Харковом місце найбільшого індустріального центру.

Нечуване за своїми темпами зростання промисловости Харкова чинилося до виключного збільшення кількості робітників, які працюють у виробництві: лише у ценовій промисловості 1931 року працюють 105 тис. робітників проти 36 тис. 1926/27 року і 11 тис. 1913 р. Отже, промисловий пролетаріат Харкова 1931 року порівняно до 1926/27 р. збільшився втричі і порівняно до 1913 року в 9½ разів. Ступінь індустріалізації Харкова яскраво характеризують такі дані: якщо 1926/27 року на душу населення припадало 179 крб. основного капіталу промисловости, то 1931 року збільшується до 340 крб. Відповідно щодо продукції на душу населення з 503 крб. до 1.400 крб. Нарешті, коли на одного робітника, що працює в ценовій промисловості число мешканців становило 22, 1926/27 р. 11,5, то вже 1931 року на одного робітника припадає 5,4 мешканців. Робітниче населення Харкова 1931 року становило щось 13%, 1931 року вже дорівнює—48,3%. Це свідчить про індустріальний розвиток Харкова і говорить про залучення населення в промисловість, що є основним чинником розвитку міста.

Зростання промисловости обумовлює водночас величезне зростання інших галузей господарства міста: роздрібний крамлярський обіг 1931 року становить 650 млн. крб. проти 203 млн. крб. 1926 року, вантажообіг становить 8 млн. тонн проти 2,8 млн. тонн 1926 року і 1,5 млн. тонн 1913 року.

Культурно-національне будівництво

Поруч зі зростом соціалістичної економіки невинно зростає роля Харкова, як національно-культурного і політичного центру. Харків стає одним з найбільших центрів культурного життя. Тут діють численні культурно-просвітні установи, нараховуючись одиницями, тепер дорівнює 2.200 одиниць. Підготовка кадрів для соціалістичного господарства

1931 року Харків має: 80 науково-дослідних інститутів, 7 науково-дослідних станцій і 13 інших наукових установ, 119 закладів вищої професійної освіти, з них 34 інститути з загальною кількістю учнів 39 тис. чоловік.

В Харкові ще минулого року запроваджено на 100% обов'язкове загальне навчання дітей шкільного віку від 8 років і з 1932 р. запроваджуватиметься обов'язкове навчання дітей з фізичними вадами, утворенням по школах нулевих груп.

Величезних успіхів дійшли в галузі ліквідації неписьменности і алописьменности, в розгортанні масової політосвітньої роботи серед дорослих. Набагато збільшено мережу політосвітніх закладів.

Харків нараховує зараз 10 стаціонарних театрів, 9 кінотеатрів, 60 кінофікованих робітничих клубів, 5 пересувних робітничих театрів, 80 бібліотек. У Харкові видається по підприємствах 140 друкованих газет з тиражем близько 1½ млн. примірників, 125 періодичних видань з тиражем до 1½ млн. примірників, тощо.

Всі ці чинники кількісного зростання робітників і населення Харкова, що зараз становить близько 600 тис. чоловік проти 240 тис. 1913 року, зростання культурних потреб населення і відповідно до цього збільшення вимог до поліпшення матеріального обслуговування викликає рішучу потребу, починаючи з інструкції міського комунального господарства та житлового будівництва, зважити не лише задоволення потреб промисловости, а й потреб побутового обслуговування трудящого населення.

В розв'язанні цих завдань ми маємо величезні труднощі, які й досі виникають за умов Харкова; Харків одержав від капіталізму спадщину, що для міського господарства важку спадщину. Харківське господарство Харкова за передреволюційний час за своїм розвитком зовсім не було підготоване до такого великого розвитку промисловости та зросту населення, що ми маємо тепер. Щоб характеризувати передреволюційне комунальне господарство Харкова, досить навести коротенькі відомості по окремих галузях міського господарства: так, енергетична база Харкова 1913 року складалась з однієї електростанції, потужністю 7.900 кль. (на даний час складається з 4 основних електростанцій загальною потужністю в 54.000 кль., що дає збільшення в 7 разів. Пропускна спроможність електромережі міста складала близько 12 тис. кль. і становить 35 тис. кль., не рахуючи нової мережі Енергоу). Електроосвітлення мала лише незначна частина центральної вулиці, решта мешканців, головне робітничих околиць, користувались гасовим освітленням. Тепер усі робітничі райони міста освітлені електрикою. Кількість світляних пунктів вуличного освітлення, які нараховувались одиницями, тепер дорівнює 2.200 одиниць. Інша мережа охоплювала вулиці на 85 км. (нині 220 км.); водопостачання води на душу людности навряд чи доходило 24 літрів

на добу (нині до 50); каналізації зовсім не було. Трамвайних було лише 18 клм (нині 52, 6 клм.); забрукування вулиць вило 115 клм. (нині 195 клм.) і т. інш. За дореволюційних крім відбудовання, поширення та чималої реконструкції підприємств, утворено нові галузі: каналізація, теплофікація, буси тощо.

До цього треба підкреслити виключно важку спадщину на лузі житлового господарства. Ще 1911 року житловий фонд на душу (306 тис. кв. мтр.), має компенсувати природню аморкова так за своїм розміром, які і якістю, не задовольняв мію (31 тис. кв. мтр.) і дає можливість коштом решти (280 тис. населення того часу. Переважна частина житлового фонду тр.) збільшити норму житлової площі для населення міста з кові складалась з дрібних будинків з невеликими квартирами мтр. на 1/1 1932 року до 5,3—5,4 кв. мтр. на 1/1—1933 року, і тоді були надто перенаселені. Так, коли квартири 1911 ро, щоб для основних робітничих кадрів довести її до 6 кв. мтр. місту взяти за 100%, то квартири, що розташовані в 1-му полян 1932 року передбачає з 450 тис. кв. мтр. нової жилпло- становлять 78,4% всіх квартир; в 2-му поверсі—11,5% і лиш 2,6% за рахунок капітального будівництва, 24,1% від по- квартир зазначають на наявність у місті великих будинків у них типів новобудівель і 13,3% від добудови та надбудови верхи і більше. Із загальної кількості всіх квартир 56% становлять будинках.

квартири із 1 кімнати. 65% всіх будівель були не кам'яні, загальна вартість нового житлобудівництва 1932 року ста- або дерев'яні. За пореволюційні роки, починаючи з 1923 ми 55,5 млн. крб., і закінчення будівництва, що переходить житловий фонд міста збільшений наблизько 700 тис. кв. м року—14,7 млн. крб., а разом капіталовкладання 1932 р. в головне коштом побудови великих технічно-санітарно вдоско- ве будівництво становитимуть 70,2 млн. крб.

них будинків у місті і по робітничих околицях, що за роз- новий фонд дорівнює 30% довійськового житлового фонду. **Новий житловий фонд робітникам провідних підприємств**— таке головне настановлення житлобудівництва наступного року становили: в комунальне господарство за час з 1923-24 3 загального обсягу житлобудівництва 32,7% надається по 1931 р. включно—92 млн. крб. і за останніх 5 років в жи- великим підприємствам міста, а саме: ХТЗ—78,7 тис. кв. по 1931 р. включно—92 млн. крб. і за останніх 5 років в жи- ПЗ—42,4 тис. кв. мтр., ХЕМЗ—43,1 тис. кв. мтр., Турбогене- будівництво понад 100 млн. крб. Такі величезні капіталовкла- ний завод—20,0 тис. кв. мтр., з-д „Серп і Молот“—18,1 тис. яскраво промовляють за виключну увагу, яку надавалось за- При пересічній нормі в 6 кв. мтр. на душу, при пересіч- люційних часів цій ділянці міського господарства. Ці капітал- коефіцієнті сімейності 2,1—ці підприємства зможуть забез- дення набагато змінили вигляд старого Харкова. Однак, в житловій площі до 16 тис. робітників, цебто 25% всієї підкреслити, що ці досягнення, порівняно до вимог промисл- ти робітників цих заводів, а разом з родинами—33.735 чол. та робітничого населення, вже тепер далеко недостатні. Пер- го, з загального обсягу будівництва житлової кооперації чення промислового розвитку та зростання населення на най- ис. кв. мтр.) на долю робітничих кооперативів припадає чі роки примушують заздалегідь реконструювати міське кому- 40%. По всіх нових будинках, яких буде побудовано за господарство та житлове будівництво тим, щоб ця ділянка за- тами великого квартального будівництва, передбачено від- станом не відставала від загальних темпів розвитку. е менш 7% корисної площі для розміщення соціально-побу-

Житлове будів- ництво.

Нове житлове будівництво заведення експлуатації за останні роки 700 ти, поштові відділи, філії ощадкас і т. інш. метр. нової житлоплощі сприяло значному йснення накресленої програми житлового будівництва на шенню житлових умов робітників, збільшенню для них пер- становить на практичні рейки послідовну ліквідацію гострої душової норми, але величезне зростання пролетаріату міста і мі- і кризи, яку відчуває Харків і яка надалі стала б за ліміт населення утворює величезні труднощі щодо житлозабезп- ового розвитку міста. Населення міста лише за один 1930 рік зросло на 88 тис. цього дислокацію нового житлобудівництва стисло пов'я- за 1931 рік знову зростає на 56 тис. чол. Наступного 1932- реконструкцією міста і поліпшення його зовнішнього вигля- лише кількість виробничих робітників має збільшитись 45- шу частину нового житлобудівництва буде побудовано 30 тис. чол. льній частині міста, на основних магістралях. (Нагірний

Все це потребує збільшити темпи житлобудівництва й 5%, район Держпрому 12,2% і Холодногірській район волити житлоплощею нових робітничих кадрів. Виробнича пр- ТЗ—14,6% і т. інш.). житлового будівництва на 1932 рік накреслює збудування 45- на реконструкція передбачається по вул. Пушкінської, ахта, як за рахунок нового будівництва так і надбудов,

з тим щоб Нагірна частина міста і новий район біля Держпрадмав відповідний до вимог столичного міста вигляд.

Міське комунальне господарство.

Величезне зрушення в галузі основних ділянок комунального господарства останніми роками ні в якій мірі не печує задоволення вимог міста від промисловості і від населення. Досить сказати, що охоплення вулиць мережею водогону кінцеві на 1/І 1931 року становить лише 40%, а кількість обслуговуваних домоволодінь до водогону—лише 17,4%. охоплення каналізаційною мережею—21,7% довжини вулиць—удвоє менше за загальною довжина трамвайної колії до загальної довжини вулиць міста становить лише 7,3%. Нарешті, забрукування—31,6%.

Порівняння цих коефіцієнтів з іншими великими містами України і Союзу яскраво свідчить за значну відсталість комунального господарства від інших міст.

Такий зовсім незадовільний стан комунального господарства по основних галузях рішучо вимагає—дійти ґрунтовного ремонту на базі реконструкції існуючих підприємств на базі вишування нових джерел (в частині водопостачання) зліквідувати гострий дефіцит, що утворився цього року і набагато загостриться найближчими роками і тому затримати темпи розвитку. Відповідно до цього і накреслено виробничих програм комунального господарства на 1932 р., що передбачає капіталовкладання в комунальне господарство в розмірі 6 крб. проти 30 млн. крб. цього року.

Енергогосподарство

Раніш, ніж підійти до окремих питань комунального господарства та до окремих його галузей на 1932 р., треба зупинитись на питаннях електроенергетичного господарства, що має у віданні Енергоцентру.

Це потрібно зробити тому, що Миська Рада прямо не залучена в розвиткові цієї бази так з погляду забезпечення її енергією промисловості, якій енергію постачає Миськрада через мережу, як і з погляду постачання електрики населенню і підприємствам міста тепла. Згідно складеного енергобалансу в електроенергії на найближчі роки визначається в таких цифрах: 1931 року 54,2 т. квт., 1932 р.—89,7 т. квт. і 1933 р.—163,39 т. квт.

Щоб задоволити зазначені потреби, до запровадження експлуатацію ТЕЦ Тракторного заводу, Харків має за наявності встановлених генераторів лише 43 т. квт. Проте, для встановлення нормального резерву, для задоволення потреби в електроенергії треба мати 1932 року 111 т. квт. і 1933 року—189 т. квт. Нами Енергоцентру передбачається підсилити енергетичну мережу 1932 р. до 116 т. квт., за рахунок зміцнення ТЕЦ ХТЗ на ЕСХАР'у на 22 т. квт. і збудування Червонозаводської теплоцентралі на 30 т. квт.

1933 року передбачається запровадити до експлуатації другу енергетичну заводської ТЕЦ (24 т. квт.), першу чергу ТЕЦ Інституту промисловості—12 т. квт. та підсилити потужність міської електростанції на 24 т. квт., тобто, довести загальну потужність енергетичної Харкова до 169 т. квт.

Отже, проектування Енергоцентру не дають повного задоволення в електроенергії.

Проте, це питання щільно пов'язане і з теплофікацією міста, і дає великий народно-господарчий ефект.

Миська Рада висуває питання про поширення міської електромережі на 24 тис. квт., з перетворенням її на теплоелектроцентральної на 24 тис. квт., що дасть можливість теплофікувати центральний район міста, а також про будівництво першої черги ТЕЦ Ін-ту Промисловості також 1932 р., що дасть можливість теплофікувати новий великий район будівництва (північний). Форсування поширення теплофікації міста, як і для покриття потреб в енергії. Будівництво однієї ТЕЦ І-ту Промисловості можливо запобігти марнотрату витрат на казановні до 3 млн. крб. і зайвої витрати палива.

У галузі електромережі, що є у віданні міськради, 1932 року передбачається витрати 2 млн. крб., з яких 1800 тис. крб. по міській мережі і 200,0 т. к. по сільському.

По міській сіті передбачається перевести роботи, що підвищують продуктивність з 35 тис. квт. на початок 1932 р. до 1-1-33 р. Це потрібно тому, що вже зараз потреба в електроенергії досягає 41 т. квт., майбутнього року така значно зростає. Крім того, передбачається перевести потрібні роботи для прив'язки сіті до паралельної роботи декількох станцій (в зв'язку з запровадженням до експлуатації ТЕЦ Тракторного заводу та Червонозаводської).

Для цього прокладається 50 ккм. кабелів, в тому числі 11 ккм. кабелів і 39 ккм. розподільчих кабелів. 3 фідерів—3,4 ккм. наведено прокласти для годування міської мережі від Червонозаводської ТЕЦ, що будується; 3,5 ккм.—до району Держпрому, для додаткового навантаження, в зв'язку з будівництвом нових великих підприємств (кокс-установка, цегельні, різниці тощо); 4,1 ккм.—в районі великих підприємств (кокс-установка, цегельні, різниці тощо).

39 ккм. розподільчих кабелів—15 ккм. прокладається для розподільчих кабелів у різних районах, 5 ккм. для заміни дрібних розрізів, що не витримують токів коротких витримок, за паралельної роботи декількох станцій; 19 ккм.—для розвитку високовольтної мережі та її колектування, для підсилення подачі енергії промисловості та містові. На розвиток міської мережі до плану залучено 700 т. к. У зв'язку ж зі зміцнення мережі, залучено устаткування фідерних підстанцій, трансформаторних кіосків тощо.

Розподільча повітряна мережа здовжується на 16 клм. охоплюються віддалені робітничі околиці, а саме: Диканівка—Григорівка—3 клм, ст. Павлівка—9 клм. і інші—2 клм. Встановлюється 360 вуличних ліхтарів на околицях, зміцнюється освітлення вулиць з розвиненим рухом та встановлюється прожекторне освітлення майданів (Дзержинського, Центральних, ХЕМЗ'а, пр. Зального та інш.).

Передбачено також придбання 5000 лічильників, для наання 7000 нових абонентів (з 43 т. до 50 т.) будівництво мереж, капітальні ремонти тощо.

Ці роботи дадуть такий ефект: забезпечать потрібний пуск току в 1932 році, охоплять частину робочих околиць, дадуть вуличне освітлення і упорядкують господарство електропостачання.

По сільсмузі передбачається побудова (сумісно з Південною енерго) лінії передачі та поришувальної підстанції в Мерефінському районі, що потрібний для акумулювання газу, зниження напруги та компресорної станції при кокусоустановці і будівництво газотрифікація селищ Південного, Високого, Зеленого і Комарівського та також радгоспів і колгоспів, що розташовані по лінії перекладу на це передбачено 200 т. крб.

Теплофікація На справу теплофікації 1932 року передбачається витратити 1.000 т. карб. проти 1.075 т. карб. за планом ц. р.

Роботи наступного року спрямовані на охоплення побутових потреб Червонозаводського району, коштом використання теплової енергії Червонозаводської ТЕЦ, що в основному видає тепло за потреби для виробничих потреб. Проведення теплопроводу по Корсиківській вул., брон. Потомкіна та Плеханівській буде охоплено до 1,5 м. куб. мтр. будівель, що доведє загальну кубатуру теплофікації до 3.700 т. куб. м. і дасть економії палива (разом з теплофікаційними цього року будинками) до 18 тис. тонн. Залишається нерозв'язаною проблема теплофікації Північного і центрального районів, аж до вирішення питання про зміцнення ДЕС № 1 будівництва ТЕЦ Ін-та променергетики.

Газофікація На цю справу передбачається витратити 698 тис. крб., проти 698 тис. крб. за планом ц. р.

Будівництво під Харковом досвідної кокусо-хемічної установки, з виробничою спроможністю першої черги в 15 млн. куб. метрів газу на рік (буде досягнута вже 1932 р.) і другої черги в 35 млн. куб. метрів—поставило во всю широчінь питання засвоєння такої великої кількості газу. Вище вже наводили дані про сучасний стан газового господарства міста, що має 32,0 клм. мережі і 1300 приєднань.

Для засвоєння всього газу кокусо-хемічної установки повинними споживачами треба було б прокласти понад сотню газопроводів і приєднати до 25.000 абонентів. Це, звичайно, один рік зробити неможна; тому цей газ треба в основному віддати промисловості, потреба якої в газі значно вища за потреби установи (один ХПЗ—до 45 млн. крб. м.). Планом 1932

передбачено прокладку 19,4 клм. мережі, з яких 10,9 клм. мережі належать до тиснення, що має передавати гас промисловим споживачам (ХПЗ, Серп та Молот, Вельозавод, ХЕМЗ, Турбозавод, КОФОК, до Шахтаря та Червона Зірка) в їх невеликі буферні газгольери. Решта мережі (8,5) будується для охоплення побутових потреб (низьке тиснення) по вул. Бр. Потьомкіна до Кінної пл.) Червонозаводського району і Центральному та Нагірному району. Напрямок будівництва відповідно до планів нового будівництва та гідності подачі газу в приєднаних районах. Будівництво теплопроводу від установки до міста переводиться цього року.

З інших робіт газифікації, за планом робіт 1932 року передбачається збудування газгольдеру на 20.000 метрів газу в Червонозаводському районі, що потрібний для акумулювання газу, зниження напруги та компресорної станції при кокусоустановці і будівництво газопроводу для робітників. Разом на енергетичну групу підприємств передбачено 1931 року передбачено 4.500 т. крб., проти 2592 т. крб. за планом 1931 р.

Великі проблеми стоять перед Харковом у галузі організації та зміцнення серед міського транспорту.

Перетворення Харкова на великий індустріальний, національно-культурний і адміністративно-політичний центр України, високий темп самодіяльного населення та втягнення у промисловість не лише міста, а й околиць селищ і сіл, значно збільшують населення і попит на відповідний розвиток середнього транспорту (кількість їздки трамваєм та автобусами на рік зростає за рік зросло з 113—1928 р. до 325—1931 р.).

З сучасного стану, трамвай і автобуси задовольняють потреби в перевозках лише в невеликій мірі.

Трамвай, що за кінець 1931 року має за віссю вулиць 52,6 клм. вулиць (9,75% протягу всіх вулиць міста) і лише 275 вагонів, має одночасну перевозну спроможність за місткістю руху близько 17500 пасажирів, за умов, що ранком лише в Червонозаводському районі треба підвозити понад 25.000 пасажирів.

Проте тривалість рейсів з робітничих районів (Холодна гора, Новоселівка тощо) до заводського району становить до 15 хв., що дозволяє підвозити робітників лише одним туром вагону. Невідповідальність перевозної спроможності наявного попиту на перевози утворила надзвичайно несприятливі умови експлуатації трамвайного господарства. Перевозка вагонів до 10 пасажирів на вагонокілометр в останній місяць року (за введення єдиного тарифу) проти норми 6-7, тобто до половини відбивається на всіх показниках робіт трамвая—зниження швидкості, пошкодження вагонів, затримка руху і

На гаражне будівництво, організацію майстерень тощо (спільно з вантажним транспортом) передбачено 900 т. крб., що значно нормалізувати внутрішні умовини роботи автогосподарства зараз абсолютно незадовільні (браку достатньої площі гаражів, старі обладнання майстерень тощо).

Шляхове
будівництво

Розвиток автобусного, таксомоторного автомобільного руху по-новому

Ляють питання шляхового господарства. добрий брук це не лише умовина загального доброго міста та його санітарного стану, а й економія мільйонів, що гинуть на ремонтах та перестоях автотранспорту.

За станом забрукування Харків серед великих міст України посідає останнє місце.

Процент забрукування досягає лише 36%, проти 62% по інших великих містах України ще за станом на 1923 З 193 кlm. бруків поліпшеного типу є лише 25,6 кlm., або решта (87%), припадає на грубе скалкове забрукування.

Проте, в Харкові забрукування має не лише господарського, а й політичне, як столиці Української Республіки.

Тому пляном 1932 року відводиться велике місце реконструкції бруків.

Передбачається асфальтувати такі вулиці та майдани: Ральні майдани (Сергієвський, Р. Люксембург та Тевелева), асфальтування підготовлені ще цього року, вул. та площу К.са, що будуть перетворені на основний шлях автомобільного руху вокзалу з центром, провулки, що виводять на центральні майдани (Вірменський, Спартаківський Мечнікова та Шлях Сорокинський пр. (шлях до Держпрому в нагірному районі) продовжено асфальтування шляху до тракторного заводу (2,6 км.) заасфальтовано Корсиківську вулицю (3,33 кlm.), для створення сполучення між тракторним заводом та вокзалом асфальтованим шляхом (зараз Корсиківська вул. як раз і являє собою розрив). Продовжено асфальтування Білгородської соше (автобусний шлях). Разом має бути заасфальтовано 158.180 кв. метрів, або 12 тис. карб. З асфальтованих робіт має бути проведено ще роботу по збудуванню пішохідів у місцях загального користування, а саме на вул. Кітківський вул. та на Рогатинській леваді. Разом буде заасфальтовано 12630 кв. метрів пішохідів.

За пляном гранітно-брускового брукування передбачається роботи по реконструкції бруків по Кацарській вул., що є частиною магістралі вантажного руху, яка сполучає місто з тов. вул. Південних залізниць і частини Червоноармійської вул. (від вул. ської до залізничного зазубня). Це дасть вихід вантажів до добре забрукованим шляхом.

Бруском буде також перебудовано Плеханівську вул. основну магістраль вантажного руху з Балашівського вокзалу до полюсу поміж трамвайних рейок по центральних майданах. Цей програм брукування становить 45.280 кв. м.

Мозаїкою, що є кращий вид брукування на схилах, передбачається забрукувати 5380 кв. метрів (к. Купецький спуск та частину Вільної Академії, від пл. Р. Люксембург до Радянської).

Клінкером, виробництво якого ставить на одній з цегельних госп., має бути забруковано 44 360 кв. метрів (5,4 кlm.) основних вулиць, а саме: на Основі (під'їзд до нових будинків, Квітківська вул., Весела вул., шлях до Дезстанції) в Червонозаводському районі (Сомовська), на Москалівці (Єлизаветинська), в Липовому Гаю (вул. Короленка), Холодній горі (Токова вул., Скворинська), районі Панасовки (Чеботарський пр.) і Шатилівки (Тилівська вул.).

Недостатній досвід в експлуатації клінкерних бруків виробництва з Харківської глини і збігання сезону виробництва з сезоном укладання в першому році клінкерного брукування, подає можливість майбутнього року розгорнути широкую програму по клінкерному брукуванню, що має стати основним типом забрукування вулиць з невеликим вантажонапруженням.

Недостатність же коштів для забрукування брущаткою всіх вулиць з великим вантажонапруженням, примушує 1932 р. частково перевести забрукування скалкою. Програм передбачає забрукування останнім 41.440 кв. метрів (6,15 погон. кlm.) таких вулиць: Ральні вулиць в Червонозаводському районі, що повинна стати магістраллю вантажного руху з Балашівського вокзалу, включаючи вантажі за перевантажної Плеханівської вул., Чеботарської (цього року проведено трам. колію), вул., Красіна, шляху Червонозаводської ТЕЦ, Сидельнікова пр. та Павлова з'їзда. Вся програма забрукування, що її за пляном передбачено в 1932 році становить 307.870 кв. метрів, коштуватиме з механізацією робіт 2.17 тис. карб.

Ця програма не є повна. Особливе значення Харкова, як міста, вимагає перевести великі роботи щодо забрукування вулиць пл. Держинського.

Робота ця досить велика і її неможливо укласти в рамки цього року, що його встановлено РНК УСРР по брукуванню в 7,7 млн. карб. бо лише самі ці роботи коштують 6,2 млн. карб. за абсолютні потреби переведення всіх вищевказаних робіт щодо реконструкції та нового забрукування.

З огляду на це міська рада просить про прийняття робіт, що зв'язані з брукуванню пл. Держинського, за рахунок республіканського бюджету, поверх установленого РНК ліміту.

Програма перевести такі роботи: забрукування пл. Держинського брущаткою—95.600 кв. м. збудування пішохідів та інш. роботами,—вартість 4.636 т. крб., забрукування клінкером (I-ої та II-ої кільцевої та радіальних вулиць Червонозаводської)—31.680 кв. м.,—вартістю 1372 т. крб., збудування водозбіг—вартістю 190 т. крб.

Також перевести додаткових робіт—127.280 кв. метрів на брукуванні пл. Держинського—6.217 тис. крб., (за округленням 6.200 т. крб.).

Переведення накреслених робіт збільшить протяг заборонених вулиць з 194 клм. на цей час до 209,5 клм. на кінець року, підвищивши процент забрукування з 36% до 39%, і довжину конструйованих бруків з 25,6 клм. до 47,5 клм., або 22,5% (до 13%) до загального забрукування і 8,8% до загальної довжини вулиць.

Разом з цим проведення цих робіт радикально змінить нішній вигляд столиці України і створить передумови для якого розвитку автомобільного транспорту.

В щільному зв'язку з будівництвом удосконалених шляхів будівництво водозбігів, на що до пляну включено 300 т. крб

Нарешті, в зв'язку з плянами розвитку трамвайного і автобусного руху і потребами щодо заміни дерев'яних мостів будівництво Циркунівського, Основ'янського та Мар'їнського мостів до пляну залучено 1 млн. крб.

Разом за пляном шляхово мостових робіт (без ил. Дзержинського та інш.)—передбачено 9 млн. крб.), а з позалімітними роботами—15,2 млн. крб.).

Водопостачання

Водопостачання В галузі водопостачання перед Харком стоять величезні завдання. За удосконаленням перспективним баянсом, навіть з умови значного розкриття існуючого артезіанського водопостачання і підвищення ефективного дебіту щілин з 55 тит. куб. метрів в 1931 р. до 110 тит. куб. м. на добу в 1934 р., Харків матиме недостачу води 1932 р. 43,2 тит. куб. м. на добу, 1933—75,1 т. м. і 1934 р. 104,6 т. м.

Частково цю нестачу можливо покрити за рахунок води ківських річок, для технічних потреб деяких підприємств у зв'язку з будівництвом ц. року 3-х водосховищ, що підвищать ко-віддачу води річками на 5,5 млн. куб. метрів за рік, річки до-додатково на добу 28,6 т. куб. метрів, що вплине на деяке зменшення дефіциту.

Проте, за використання збільшення дебіту річок і за значного річного зміцнення артезіанського водопостачання, наявні реліквії водопостачання не зможуть покрити потреб, що зростає. У 1932 року встановлюється недостача води в 14 600 куб. м. на добу, 1933 року—46,5 тис. куб. м. і 1934 р.—76,0 тис. куб. м. Величинь непокритих потреб стане ясною, якщо сказати, що потужність міського водогону, що його за весь дореволюційний час (за 35 років було розвинено до 7,9 тис. куб. м. і за післявоєнний та до 31 р.—на 47 т. куб. м., в 1931 р. складає 100 тис. куб. метрів на добу.

Це гостро поставило питання про будівництво водогону. П. Дінця, який вже у середині 1933 року має дати містові 50 куб. метрів на добу і в 1934 р.—100 т. куб. метрів. Це в основному розв'яже проблему водопостачання Харкову на найближчі роки, після чого, перевівши часткове зарегулювання П. Дінця, в місто води останнім можливо збільшити (повне зарегулювання). Це дає величезну кількість, до 1,7 млн. куб. метрів на добу).

Проведення води з П. Дінця дасть змогу, за форсованого витку мережі, збільшити норму побутового споживання води 10 літрів на добу тепер до 100 літрів 1933 року і 125 літрів 4 року.

Повна вартість будівництва цього водогону становить понад 10,8 млн. крб., з яких 1932 р. на роботи першої черги передбачається витратити 10,8 млн. крб.

Для покриття потреб 1932 і 1933 років та для доведення
ужности артезіанського водопостачання до розмірів, передба-

х за перспективним баянсом для 1933 року, до плану залу-
свердління майбутнього року 42 щілин (7 підкрейджаних і 35
йдяних), з дебетом 30 т. куб. м. За зниження дебету існуючих
ин на 8 т. куб. м. це збільшить ефективний дебет міського водо-
на 22 т. куб. м. (сума витрат—1,1 млн. крб.). Для використання

ступу щілин, що закінчуються свердлінням ц.р. і нових, а також старих, досі не устаткованих щілин з добовим дебетом 21 т. куб. м. води, 1932 р., передбачено будівництво 3-х станцій другого підймання і 2 станц. III-го підймання, а рівно доустаткування інших станцій, на що до плану залучено 1,5 млн. крб.

1932 року передбачено також будівництво 2-х запасних резервуарів на Холодній горі та в районі нової лікарні, місткістю по 100 м³ води, що коштуватиме 300 т. крб., і прокладання 10 км. водоводів, що мають пов'язати всю мережу міста з водозабірною станцією з П. Донця, а рівно з новими станціями (1,8 млн. крб.).

Як зазначалося вище, вузьким місцем Харківського водогону згодом мережа, що охоплює на початок 1932 р. близько загального протягу вулиць.

За пляном 1932 р. передбачено прокладання 24 км. нової гінної розподільчої мережі, що пов'язана, головне, з охоп-
ля нових промислових об'єктів та нового житлового будів-
ва.

Нові роботи охоплюють переважно робітничі райони, як ото онозаводський район, Тюріної дачі, Заківський, Москалівсь-Оснoв'янський, Журавлівський, Іванівський тощо.

Крім цього буде встановлено на околицях 20 колонок, 30 ових колонок, а також 200 гідрантів по всьому протягу мережі. гуватиме це—650 т. крб.

Здовження мережі на 24 клм., охоплення вулиць буде до-
в 42% до 45%, тобто протяг мережі все ж значно відстава-
від інших великих міст, охоплених водогіном (від 65 до 95%).

На механізацію та раціоналізацію водогінних робіт та водогосподарства передбачено 370 тис. к., на капремонт та реконструкцію мережі—380 т. крб. і на вишукальні роботи та проєктування—100 тис. крб. Разом на роботи по розвитку артезіанського постачання та мережі за планом передбачено 5,4 млн. крб.

На поліпшення водопостачання сільської 'смуги внесено 300 т. що передбачають переведення різних робіт щодо водопоста- в в Будах, Мерехі, Ольшанах, Яловенково, Деркачах, Висо-

кому селищі та різних сілрадах. Вся сума пляну робіт по забезпеченню складає 16,5 млн. крб. і дає зростання проти 1931 р. на 100% (1931 р. — плян 2985 т. крб.).

Каналізація

В галузі каналізації — найвужчим місцем очисні спорудження.

Існуючі біологічні фільтри працюють з перевантаженням 100%, що перетворює проблему очищення в найактуальнішу

Для її розв'язання та щоб виконати директиви Уряду розвитку приміського городництва, з використанням для їх шення каналізаційних стоків, цього року почато роботи по нізації полів зрошення та фільтрації.

Наступного року роботи щодо засвоєння полей зрошуваних (яких підготував Агрокомбінат) продовжуватиметься. Буде додано самопливний водовід від біологічної станції до полів зрошення в районі Безлюдівки-Васищева, довжиною 9 клм., збудовано та устатковано سموкову станцію, для подачі стоків до самопливного колектору, збудовані інші очисні спорудження (зменшення осадків тощо).

Щодо розвитку каналізаційної мережі, яка зараз відстає більш відстала, складаючи до останньої близько 55%, то 1932 р. передбачає здовження мережі на 25 клм. Зараз каніційна мережа до протягу вулиць складає близько 22% (120 з переведенням же робіт 1932 р. охоплення збільшиться до Цей відсоток все ж буде значно менший за % охоплення і великих міст, що складає мінімально 37% і досягає 60-70%. Котора будуть побудовані в північному районі міста, для охоп академічного містечка, в Червонозаводському районі—для олення турбозаводу і в Основ'янському районі (нова деэста Загальний протяг колекторів становить 10 клм. Решта 15 складається з гончарної сіті, що її прокладається в різних рай міста, головне в зв'язку з вимогами нового будівництва. Таке мережа прокладається для приєднання всіх нових абонентів Пав поля (академічне містечко, північний район), великих нових мислових і житлових об'єктів Ленінського, Червонозаводськ Москалівського, Червоно-Базарського та Основ'янського рай Отже, мережа каналізації просувається на віддалені робіт околиці, що зараз каналізації майже не мають. Як і по водо за пляном каналізації передбачена каналізація будівельних р та робіт по експлуатації, а також складання проекту розв каналізацій тощо.

Крім цього 1932 р. буде заудований 4 вбиральні, 2 підзе (Сергіївський майдан, район пл. Держинського) і 2 над (пл. ХЕМЗ і район Міськпарку) і інш.

Також буде збудований зливну станцію, замість закритої

Загальна вартість накреслених по каналізації робіт становить 5 млн. карб., проти 3.502 тис. крб. за пляном 1931 р., тобто збільшується на 43⁰/₁₀₀.

За незначности охоплення міста каналізацією, велике значення має асенізаційна вага, що зараз охоплює потреби міста на 100%. Для доведення охоплення до 100%, реманент асенізаційної мережі в 1932 р. передбачається збільшити за рахунок придбання насосних станцій, механізації існуючого реманенту тощо.

Щоб поліпшити очищення домоволодінь, передбачено прид-
ати 18 автомашин для **сміттьової** валки. Це дасть можливість
мати каналізовані будинки на 100%, проти 50,7% на цей час.
Плянм також передбачено удвоєння площі **очищення** місць
нього користування (з 724 т. кв. м. до 1500 тис. кв. метрів),
еханізації очищення. Передбачено придбання 15 автомашин,
гополівалок, 10 сніготаялок, 4-х підметальних машин.

Для нового та наявного автореманенту асенізаційної, сміт-
валки та валки очищення, 1932 р. будується гараж, а
к поширюються майстерні, їдальня та інші будівлі для побу-
то та культ. обслуговування робітників.

Існуючий утильзавод, що його побудовано 1898 року тех-
застарів і незадовольняє петреб міста, а також не відповідає
арно-гігієнічним вимогам. За пляном 1932 р. передбачено бу-
цтво нового Утильзаводу, що має відповідати сучасним вимо-
анітарної техніки.

Зрешті, для ліквідації існуючих смітників, що зараз вже
дяться в межах смуги залюднення і значно погіршують за-
ий санітарний стан міста, за недостатності земельних площ
уги міста, за планом 1932 року передбачено будівництво
ово-наливної станції, вартістю 500 т. крб.

З цього на санітарні підприємства по очищенню міста за планом передбачено—1605 т. крб., проти 330 т. крб. за планом р. Збільшення проходить так за рахунок нових міроприємств (будівництво Утилизаводу—сміттєопаливної печі 869 т. крб.), за рахунок зміцнення існуючих підприємств (більш ніж

Додо обслуговування населення лазнями та пральнями, то в у цьому стоїть на надзвичайно низькому рівні.

спершні 2 лазні (центральна та в Червонозаводському рай-
абезпечують населення лише 3,5 купаннями на рік (за 12
ь, що є наймінімальніша гігієнічна норма). Пральні охоплю-
отреби робітничого населення лише на 5%. За пляном
року передбачається будівництво 6-ти дрібних районових
ь, що збільшать їх перепускну спроможність майже удвоє.
передбачено будувати в Червонозаводському, Павлівському,
явському, Чевонобаварському та Іванівському районах.
ців, що їх запроєктовано за пляном, в районі Ч. Баварії,
івського соше, В. Основи, Лісопарку, Павловки, Журавлівки,
ної дачі, біля ХЕМЗ'у, районі Зміївського соше, Заїківкі,
кзальної площі, Новоселівки, Кінної площі, Липового Гаю.
ральні, які будуть комбінуватись з лазнями, разом з праль-

нею, що будеється ц. р. на Холодній горі, дадуть підвищення охоплення робітничого населення з 5 до 30%.

На розвиток лазнево-пральної справи за пляном 1932 передбачено витратити 3 млн. карб., проти 878 т. карб. в 1931

Пляном 1932 р. по готелях передбачається закінчення великого готелю в районі пл. Дзержинського, на 510 нумеру яких 160 запроваджуються до експлуатації з початку 1932 року, решта восени. З капіт. ремонтом існуючих готелів, це коштів—4 млн. карб. Закінчення цього готелю конче потрібне, тимчасово господарство зараз є найвідсталіша ланка міського господарства, в якій Харків дійде дореволюційного рівня запровадженням до експлуатації вищевказаної частини готелю.

За величезного зростання приїздів до міста порівняно революційним часом, готельна криза в Харкові набула гостроти, що її з закінченням нового готелю буде значно слаблено.

Велике місце в капітальних роботах 1932 р. посідають насадження, на які витрачається 500 т. карб. проти 150 т. в 1931 року.

Харків, за концентрування основних зелених масивів в центрі міського району, надзвичайно мало зазеленено.

Протяг зазелених вулиць становить на початок 1932 року близько 14%, площа зелених насаджень у смузі заселеної частини міста близько—3%.

Капітальними роботами 1932 року площу зелених насаджень передбачається збільшити на 100 га—30%, за рахунок заведення масивів у робочих районах (Іванівка, Червонозаводська та інші), довжину зазелених вулиць—на 25 клм. (до 18% протягу вулиць).

Крім цього, передбачається, для боротьби з курявою, доведення зеленого полукуліця, що зараз захищає місто з північно-західного боку. Для цього передбачається зааспирувати 25 га. Для виконання такого великого обсягу робіт передбачається механізація.

В щільному зв'язку з зеленими насадженнями є закладення крематорію, що його передбачено за пляном 1932 року. Цвинтарі переважно перебудовані і якщо найближчого часу в Харкові буде застосовано кремацію, доведеться відводити нові ділянки під цвинтарі, проте як вільних земельних ділянок майже немає. Навпаки, перед Харковом стоїть питання перетворення цвинтарів у районі сади культурного відпочинку. Все це вимагає найхутшого закінчення крематорію, в якому закладено торік до 250 т. карб.

За пляном 1932 р. на закінчення крематорію залучено 100 т. карб. На впорядкування цвинтарів та інші поховальні підприємства залучено 95 т. карб.

Велике значення для впорядкування міста мають річні роботи року. Разом з цим вони закінчують великі роботи ц. р., що наділились для забезпечення підприємств технічною водою. Річні роботи 1932 р. передбачають будівництво бруку—греблі в районі Дзержинського мосту, що дасть підвищення рівня води так в р. Харків, як і в р. Харків, конче потрібне в зв'язку з поширенням електрики (ДЕС № 1).

Це ж створить можливість організації водного транспорту, що поліпшить загальний вигляд столиці України.

До робіт, що мають поліпшити впорядкування—відноситься врегулювання корита річок та впорядкування берегів, що проведено на річці Харків та частково на р. Лопань та Уди. Істотною метою—буде переведено звільнення 30 метрової поперечної річки, землечерпання тощо. Вартість річних робіт визначена в 1500 т. карб., проти 5834 карб., що витрачаються 1931 р.

Протипожежна охорона в Харкові цілком механізована. Протипожежна охорона складається по більшості з машин, що мають велике значення і потребують зміни.

Пляном 1932 року передбачається придбати 8 спеціальних машин та 5 ти інших і однієї механічної дробини, що потрібна для зведення в Харкові великих підприємств та будинків. Передбачено також допомогу сільрадам щодо постачання пожежників (на це залучено 40 т. карб.).

Загальний обсяг капіталовкладень по пожежній охороні становить 100 т. карб.

Нарешті, на поліпшення зоосаду внесено 150 тис. карб.

Повне здійснення накреслених пляном робіт крім чималого поліпшення житлових умов Харківського пролетаріату, значного зміцнення комунальних підприємств і підвищення їх виробничої спроможності до рівня, що дозволить повніше задоволити вимоги промисловості і робітничого класу, просунення мережі основних комунальних підприємств нових елементів впорядкування на віддалені робітничі околиці, підвищення норми побутового споживання комунальних послуг, більше втілення комунального обслуговування в робітничий клас—все це дасть значне зрушення в загальній реконструкції міста України.

Будівництво нових будинків за архітектурою, що відповідає вимогам соціалізму, реконструкція торговельної мережі і вулиць міста, стандартизація вивісок, влаштування вітрин, зазеленення міста, впорядкування річок та підйом у них рівня води, будівництво трамвайних павільйонів, запровадження до експлуатації великої кількості легкового автотранспорту і т. інш.—все це дасть значному поліпшенню загального вигляду міста.

Харків щодо стану міського господарства та впорядкування міста стати за зразкове місто, мусить відповідати всім вимогам пролетарського столичного центру Радянської України.

1931 рік вже дав деяке зрушення в розв'язанні цих За 10 місяців цього року капітальні роботи по комунальному господарству перевищили обсяг капітальних робіт всього 1930 року на 15% і за рік перевищуватимуть на 50%. За 10 місяців виконані майже всі основні роботи, що їх було передбачено за рік.

Величезний програм, як у галузі житлового будівництва і комунального господарства на 1932 рік вже зараз вимагає слід підготуватись до здійснення пляну, до успішного виконання.

Завдання комунального господарства міста стає завданням мобілізувати всі свої внутрішні ресурси коштом так пошукати як і утворення нових виробництв, які б виробляли будівельні матеріали на базі місцевої недефіцитної сировини. В цьому напрямку вже розпочаті відповідні роботи. Закінчено заводів, але й для інженерно-технічного персоналу. бетонних рур, що його повна потужність розрахована на 10 метрів труб за рік, що дасть економію металів щороку до 10 тонн. Почато будівництва клінкерного цеху, що розвантажуватиме спорт від перевезення чималої кількості каміння. Поширюється виробництво керамічних рур та спеціальних видів цегли. Значно поширюється виробництво цегли і деревообробче

Разом з підготовкою заходів щодо забезпечення будівництва матеріалів з місцевої сировини, Міськрада провадить підготування і до забезпечення будівництва транспортом. Через недостатність авто-транспорту велику увагу звернено на заміну його тими перевозками. Цього року побудовано нову трасу між Чоботарською та жовтою лінією. Використання її, а також і решту трамвайних ліній, що сполучають вокзали з містом, у нічний час для перевезення вантажів, набагато зменшить дефіцит у автотранспорті міста.

Вказівки тов. Ста. ліна—ключ до перемоги виконання плянів

Розв'язання великих проблем у галузі комунального господарства Харківська міськрада спрямовує, ґрунтуючись на заповненні життя 6 вирішальних вказівок тов. Ста. ліна

3 квітня м-ця цього року всі комунальні підприємства з бюджетного положення було переведено на плановий рахунок тощо. Це міроприємство першим у справі втілення планового розрахунку в комунальне господарство. Після зміцнення господарства підприємств переведено на госпрозрахунок окремі виробничі цеха, а за останній час по деяких підприємствах (трамвайний, електромережа) утворено госпрозрахункові бригади. Більше завданням зараз є добитись запровадження госпрозрахунку в систему комунального господарства, перевіряючи карбованці за роботу і роботу кожного окремого підприємства. Набір робітників у комунальне господарство провадиться плановим шляхом складання договорів з колгоспами тих районів, які кріплено за основними комунальними підприємствами.

Послідовно застосовується механізація робіт (електрозварення в будівництві теплопроводу, тракторна тяга на роботах щодо сполучення полів зрошення і т. ін.). Механізація робіт 1932 року набуває великої ваги і на її здійснення великі кошти.

Боротьба з плинністю робітничої сили провадиться на засадах ліквідації зрівнялівки та перебудови системи зарплати. Вже більшу частину робітників комунального господарства переведено на збільшену систему оплати праці. Харківський трамвай один з перших в СРСР перейшов на відрядну систему праці вагоновиконувачів, що позначилося підвищенням руху, а також до підвищення продуктивності праці і зарплати робітників трамвайної бригади. Запроваджується преміальна система не тільки для робітників, але й для інженерно-технічного персоналу.

До початку поточного року знеособлена панувала майже по всіх комунальних підприємствах, що відбивалось негативно на їхній діяльності. Трамвайні вагони, агрегати водогіну та каналізаційних насосів, автобуси, окремі варстати, різні майстерні не мали працівників, або груп. Уперта боротьба за ліквідацію знеособки привела до запровадження спареної їзди на трамвайних автобусах, до прикріплення певних робітників до агрегатів варстату на виробництві. Ці міроприємства дали певні наслідки, але боротьба за цілковиту ліквідацію знеособки триває і в 1932 році.

Розв'язати великі та складні проблеми комунального господарства неможна без активної участі та всебічної допомоги трудящих міста, які до того ж самі зацікавлені в перебудові міського господарства.

Влітку 1932 року в галузі комунального та житлового будівництва зараз опрацьовано на пленумі комунальної секції та опрацьовано по депутатських групах підприємств. Цього пляна знати кожний трудящий міста.

Комунальна секція міськради має на всю широчінь розгорнути роботу з залученням до активної участі не лише депутатів, а й тисяч радянського активу для нагляду та контролю за роботою окремих частин комунального господарства та за виконанням плянів. Зараз у комунальній секції організовано 20 бригад, які за останній час розглянули понад 1000 ріжководних питань. Останнього часу поставлено питання про залучення до допомоги комунальному господарству місцевих комсомольських організацій.

Величезні успіхи, що їх здобуто протягом цього року в промисловості, в галузі соціалістичної перебудови сільськогосподарства, дотермінове виконання плянів хлібозаготівель, мобілізації коштів, в галузі національно-культурного будівництва і т. інш.—дають змогу сподіватись на те, що й на ділянці

міського господарства Харківська міськрада під керівництвом
допомогою всієї більшовицької організації міста також у
впоратється.

Контрольні цифри міського господарства на 1932 рік
обговорено в РНК УСРР і широко об'єднано по
бригадах Союзного держплану. Постановка співповіді Ха
кої міськради на грудневій сесії ВУЦВК'у, а раніш обго
шляхів реконструкції міста на президії ВУЦВК'у яскраво ст
за велику увагу та допомогу, яку надає уряд України та
питанню реконструкції міського господарства столиці Укра

Успішне виконання плану 1932 року мусить стати с
чести не лише міських партійних, радянських та проф
організацій, а й справою чести всіх трудящих про
столиці.

